

กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน
ของคณะภคินีแพร่ธรรมศุนย์คาทอลิก สังกัดมณฑลเชียงใหม่
Management Process of Morals and Ethics Projects for the Youth
of Missionary Sisters in Catholic Centers in Chiang Mai Diocese

วิลาวรรณ์ จินดาธรรมรัตน์*
ดร. พนมพร จันทรปัญญา**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร่ธรรม ศุนย์คาทอลิก สังกัดมณฑลเชียงใหม่ ประชากรของการวิจัยรวมทั้งหมด 20 คน ประกอบด้วย บาทหลวงผู้ อำนวยการศุนย์คาทอลิก จำนวน 5 คน ภคินีที่เป็นอธิการบ้าน จำนวน 5 คน และภคินีที่เป็นสมาชิก จำนวน 10 คน ที่ทำงานในศุนย์คาทอลิก จำนวน 5 ศุนย์ ในสังกัดมณฑลเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2557 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเฉพาะท่านบาทหลวงผู้ อำนวยการศุนย์คาทอลิกและ ภคินีที่เป็นอธิการบ้านรวมทั้ง 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร่ธรรม ศุนย์คาทอลิก สังกัดมณฑลเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำและการสั่งการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดองค์การ สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร่ธรรม ด้านการจัดองค์การ ได้แก่ ควรปรึกษาหารือทำงานร่วมกันระหว่างผู้ อำนวยการศุนย์ฯ กับอธิการเจ้าคณะของคณะภคินีแพร่ธรรม ควรจัดให้บุคลากรมีวาระในการดำรงตำแหน่งหน้าที่ในแต่ละศุนย์ฯ อย่างน้อย 4 ปี รวมทั้ง ให้มีการทำความเข้าใจและศึกษา งานร่วมกันก่อนที่จะเข้ารับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะฯ ควรจัดสัมมนาทบทวนถึง จิตตารมณ์ของคณะภคินีแพร่ธรรม ควรกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรของแต่ละคนให้ชัดเจน และควรพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะความสามารถในทางวิชาการ และวิธีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน ด้วยความมั่นใจ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

E-mail: sr.wilawan@gmail.com

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (อาจารย์ที่ปรึกษา)

คำสำคัญ

กระบวนการจัดการ โครงการคุณธรรมจริยธรรม คณะภคินีแพร่ธรรม ศูนย์คาทอลิกสังฆมณฑล เชียงใหม่

Abstract

This research aims to study the management process of ethics and morals projects for the youth of the Missionary Sisters in Catholic Centers in Chiang Mai Diocese. The population is 20 that composed of the following: 5 priests who are in charge of Catholic Centers; 5 religious sisters who are local superiors; and 10 religious sisters who are members of the local community and work in 5 different Catholic Centers in Chiang Mai Diocese for the school year 2014. In order to gather information by using questionnaires and additional interview for the priests who are in charge of Catholic Centers and religious sisters who are local superiors. The total number population is 10. The data gathered was analyzed by deriving the arithmetic frequency, percentage, means and standard deviation. The data is presented using a table with explanations.

The outcome showed that results related to the management process of ethics and morals projects for the youth of the Missionary Sisters in Catholic Centers in Chiang Mai Diocese. The results of the arithmetic mean were high in the total and each aspect. The highest mean average was the area on leading and directing, the area that garnered the lowest arithmetic mean was the aspect of Organizing. The suggestions and guidelines for management process of ethics and morals projects of Missionary Sisters : Organizing; such as consultation between the local center's director and the superior general of the Missionary Sisters; limit the terms of office of the staff in the center to at least 4 years; provide opportunities to understand and study the work before performing the responsibilities, conduct seminars for reflect on the spirituality of the Missionary Sisters congregation.; should be a clear and specified description of the roles and responsibilities of each staff and that there should be improvements in the academic aspect and implementation of activities in accordance with the steps in the management process of ethics and moral projects for the youth with confidently.

Keywords

Management Process, Morals and Ethics Projects, Missionary Sisters, Catholic Centers, Chiang Mai Diocese.

บทนำ

คณะภคินีแพร่ธรรมแห่งพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธินิรมล เป็นคณะนักบวชหญิงคณะหนึ่งในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ศูนย์กลางคณะตั้งอยู่ที่เลขที่ 102 หมู่ 7 อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งโดยมุขนายก แบร์นาร์ต ลูเซียน ลาก็อสต์ มิชชันนารีชาวฝรั่งเศส สังกัดคณะพระหฤทัยพระเยซูเจ้าแห่งเบธารามในปี พ.ศ. 2508

(คณะภคินีแพร์ธรัมแห่งพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธินิรมล, 2550, 1) ท่านได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการทำงานเผยแผ่ความเชื่อ และสอนหลักคำสอนของคาทอลิกแก่กลุ่มคริสตชนที่อยู่กระจัดกระจายตามหมู่บ้านชนบทบนดอย แต่ด้วยจำนวนบุคลากรที่เป็นบาทหลวงมิชชันนารีในขณะนั้นมีจำนวนไม่เพียงพอต่องานที่เริ่มแผ่ขยายออกไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ ท่านจึงได้ตั้งกลุ่มหญิงสาวที่สมัครใจเป็นคณะนักบวชหญิงกลุ่มหนึ่งและได้ตั้งชื่อว่า คณะภคินีแพร์ธรัมแห่งพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธินิรมล ซึ่งมีจิตตารมณ์และอุดมการณ์ที่จะอุทิศตนทำงานรับใช้พระศาสนจักร เพื่อช่วยงานเผยแผ่พระธรรมคำสอนร่วมกับคณะบาทหลวงตามเขตวัดต่าง ๆ ในสังฆมณฑลเชียงใหม่

ครั้นความเจริญเริ่มเข้าถึงหมู่บ้านตามบนดอยต่าง ๆ จึงทำให้เยาวชนตามหมู่บ้านบนดอยต่าง ๆ ได้ทยอยลงมาสู่ในเมืองเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง แต่ขณะเดียวกัน เมื่อเยาวชนเหล่านี้ลงมาศึกษาต่อในเมืองแล้ว มีปัญหาที่ตามมา คือ ไม่มีที่พักอาศัย ค่าใช้จ่าย และต้องการการอบรมดูแลต่าง ๆ ดังนั้น คณะผู้บริหารสังฆมณฑลเชียงใหม่ จึงมีความเห็นว่า เป็นเรื่องเร่งด่วนและจำเป็นที่จะต้องติดตามเอาใจใส่ดูแล เพื่อให้การศึกษาอบรมแก่เยาวชนเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จึงมีนโยบายจัดสร้างศูนย์คาทอลิก และมีหอพักสำหรับนักเรียนในแต่ละเขตวัดตามพื้นที่เขตอำเภอต่าง ๆ เพื่อเป็นสถานที่สำหรับรองรับเยาวชนที่ลงมาศึกษาต่อในโรงเรียนประจำอำเภอ รวมทั้งโรงเรียนในตัวเมืองของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยด้วย เพื่อปลูกฝังให้พวกเขายึดหลักคำสอน และความศรัทธาของคริสตศาสนาคาทอลิก และได้รับการอบรมเรื่องกิริยามารยาท คุณธรรมจริยธรรม หลักการใช้ชีวิต และทำนุบำรุงรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สอนการเย็บ ปัก ถัก ร้อย จักรสาน และฝึกอาชีพด้านการ เกษตร และเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย รวมทั้งเพื่อให้พวกเขาได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากการถูกเอาเปรียบ ถูกหลอกลวงในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหา ยาเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ ด้วย นอกจากนั้นแล้ว เพื่อพวกเขาจะได้รับการรักษาไว้ซึ่งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของตนเอง เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพทั้งด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา สุขภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ดังนั้น เพื่อให้พันธนาการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอบรมของเยาวชน มีประสิทธิภาพและคุณภาพจึงจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมที่อุทิศตนเสียสละ และมีจำนวนที่เพียงพอต่อจำนวนเยาวชนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ทางคณะผู้บริหารสังฆมณฑลเชียงใหม่ จึงได้มอบหมายให้ภคินีแพร์ธรัมซึ่งมีจิตตารมณ์ในการเสียสละอุทิศตน และมีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของ สังฆมณฑลเชียงใหม่ให้เป็นผู้ช่วยในกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิกสังฆมณฑลเชียงใหม่

สภาพปัจจุบันสถาบันสำคัญ ๆ ในสังคมให้ความสำคัญกับสถานศึกษา สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันสื่อมวลชน รวมทั้ง ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชน ค่อนข้างน้อย ดังที่ทองชัย กอแก้ว (2546, 44) กล่าวว่า ปัจจุบันการอบรมสั่งสอนวิชาการในโรงเรียน และมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นสอนเฉพาะเรื่องเนื้อหาวิชาการที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียน โดยมิได้สอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปด้วยหรือจะเน้นแต่เรื่องทักษะวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545, 105) ที่กล่าวว่าการศึกษาในยุคปัจจุบันสร้างคนให้เห็นแก่ตัว ขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดความเคารพยำเกรงผู้ใหญ่ และทำอะไรตามใจตนเองมีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งปรากฏให้เห็นในสังคมปัจจุบัน ดังนั้น คุณธรรมจึงตกต่ำกลายเป็นสังคมแห่งความรุนแรง และสังคมจอมปลอม สภาพจริยธรรมตกต่ำเช่นนี้ เกิดในทุกระดับชั้นของสังคม ซึ่งเป็นอุปสรรคในการสร้างปราชญ์สังคม และความบกพร่องเหล่านี้ก่อให้เกิดการส่งผ่านปรัชญาการมองโลกที่ผิดให้แก่คนรุ่นหลัง ด้วยเหตุนี้ การปลูกฝังและพัฒนาเยาวชนให้ยึดหลักคำสอน ความศรัทธาของศาสนา และมี

การศึกษาที่ถูกต้อง จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนามนุษย์ เพื่อให้พร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ในบริบทแห่งการเปลี่ยนแปลง ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศและเป็นการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” อันเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”

จากการสังเกตของผู้วิจัยสภาพปัญหากระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก พบว่าปัญหาอุปสรรคที่สำคัญผู้บริหารในแต่ละศูนย์ฯ ขาดทักษะในการบริหารจัดการและความตระหนักถึงการทำงานเป็นกระบวนการของการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน การแบ่งบทบาทหน้าที่ให้กับบุคลากรที่ทำงานในศูนย์ฯ ไม่ชัดเจน ขาดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ขาดการปรับปรุงคู่มือการทำงานที่เหมาะสม งบประมาณมีอย่างจำกัด การรับรู้หรือข่าวสารข้อมูลไม่ทันต่อเหตุการณ์ ปัจจุบัน บุคลากรปฏิบัติงานต้องการการสนับสนุน การสร้างขวัญและกำลังใจ วาระการทำงานของบุคลากรแต่ละคนอยู่ในระยะสั้น เพราะมีการโยกย้ายบทบาทหน้าที่ตามกฎระเบียบของคณะฯ และการขาดติดตามประเมินผลที่เป็นมาตรฐานจากส่วนกลางหรือระดับสังฆมณฑล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจวิจัยเรื่อง กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ เพื่อผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัมศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย บาทหลวงผู้อำนวยการศูนย์คาทอลิก จำนวน 5 คน ภคินีที่เป็นอธิการบ้าน จำนวน 5 คน และภคินีที่เป็นสมาชิก จำนวน 10 คน ที่ทำงานในศูนย์คาทอลิก จำนวน 5 ศูนย์ ในสังฆมณฑลเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2557 รวมทั้งหมด 20 คน และการสัมภาษณ์จากประชากรคือบาทหลวงผู้อำนวยการศูนย์คาทอลิก และ ภคินีที่เป็นอธิการบ้าน จำนวน 10 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ โดยใช้กรอบภารกิจการบริหาร POLC ดังที่ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และ สมชาย หิรัญกิตติ (2545, 22) กล่าวไว้ ซึ่งประกอบด้วย ซึ่งประกอบด้วย 1) P = Planning, การวางแผน 2) O = Organizing, การจัดองค์การ 3) L = Leading, การนำและการสั่งการ และ 4) C = Controlling, การควบคุม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของภคินีแพร์ธรัม สังฆมณฑลเชียงใหม่

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยในแบบสอบถามนั้นทั้งหมดได้ยืนยันว่าเครื่องมือฉบับดังกล่าวมีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67 ขึ้นไป และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กลับมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงได้นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบาทหลวงสังกัดคณะเบธาราม บาทหลวงสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่และสมาชิกในคณะภคินีแพร่ธรรมทุกท่านที่ทำงานในสำนักมิสซัง อารามคณะภคินีแพร่ธรรม ศูนย์พันธกิจแห่งรัก และศูนย์คาทอลิกแม่พระบังเกิด อมก้อย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

3.2 แบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์นำเสนอข้อมูลให้ได้มากที่สุด ตามขอบเขตประเด็นที่ต้องการศึกษา 4 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการสั่งการ และการควบคุม โดยมีวิธีสร้างคือ ศึกษาทฤษฎีกระบวนการจัดการ กำหนดแนวคำถาม สร้างคำถาม สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้น จึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไขและนำไปทดลองสัมภาษณ์บาทหลวงและภคินี จำนวน 2 คน ในกลุ่มทดลอง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้ส่งแบบสอบถาม 20 ฉบับ ให้บาทหลวงผู้อำนวยการศูนย์ฯ และสมาชิกคณะภคินีแพร่ธรรมในศูนย์คาทอลิก จำนวน 5 แห่ง จำนวน 20 คน ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2557 เป็นต้นไป โดยได้ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้

4.2. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บาทหลวงผู้อำนวยการศูนย์ฯ จำนวน 5 คน และภคินีที่เป็นอธิการบ้าน จำนวน 5 คน โดยใช้เทปบันทึกเสียงและถอดความบรรยายในรูปความเรียง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent) นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5.2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5.3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ประกอบการบรรยาย

5.4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดเป็นหมวดหมู่ สรุปเป็นข้อค้นพบตามประเด็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ การนำและการสั่งการ และการควบคุม จากนั้นนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

1. สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ประกอบด้วย เพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 โดยมีช่วงอายุระหว่าง 31- 40 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 โดยประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 7 คน

คิดเป็นร้อยละ 35 สำหรับประชากรมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และภคินีที่เป็นสมาชิกบ้าน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50

2. กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่

ตารางที่ 1

กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน โดยรวม

ข้อที่	รายการ	μ (N=20)	σ	แปลค่า
1	การวางแผน	3.99	0.81	มาก
2	การจัดองค์การ	3.89	0.84	มาก
3	การนำและการสั่งการ	4.07	0.7	มาก
4	การควบคุม	3.93	0.82	มาก
เฉลี่ยทุกด้าน		3.97	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการนำและการสั่งการ ($\mu = 4.07$, $\sigma = .70$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ การจัดองค์การ ($\mu = 3.89$, $\sigma = .84$)

ตารางที่ 2

กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน

ข้อที่	รายการ	μ (N=20)	σ	แปลค่า
ด้านการวางแผน				
ข้อ 20	โครงการฯ ที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อความจำเป็นของเยาวชน	4.5	0.68	มาก
ด้านการจัดองค์การ				
ข้อ 8	จัดสายงานให้ตรงกับความสามารถของสมาชิกของคณะฯ	4.2	0.69	มาก
ด้านการนำและการสั่งการ				
ข้อ 10	มอบความไว้วางใจให้กับบุคลากรให้รับผิดชอบโครงการในศูนย์ฯ ร่วมตัดสินใจ	4.65	0.48	มากที่สุด
ด้านการควบคุม				
ข้อ 3	กำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายไว้ล่วงหน้า	4.6	0.5	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินี แพร์ธอร์ม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน เป็นดังนี้ ด้านการวางแผน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการฯ ที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อความจำเป็นของเยาวชน ด้านการจัดองค์การ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสายงานให้ตรงกับความสามารถของสมาชิกของคณะฯ ด้านการนำ และการสั่งการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มอบความไว้วางใจให้กับบุคลากรให้รับผิดชอบโครงการในศูนย์ฯ ร่วมตัดสินใจ และด้านการควบคุม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายไว้ล่วงหน้า

3. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัญหาด้านการวางแผน คือ การวางแผนกิจกรรมยังไม่เป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอน ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติร่วมกันทั้งระดับสังฆมณฑลและระดับพื้นที่ เป็นขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการโครงการฯ ประจำปี รวมทั้ง ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในจัดกระบวนการให้การอบรมแก่เยาวชนมากขึ้น โดยเชิญมาเป็นวิทยากรร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมบุคลากรรับการอบรมศึกษาเพิ่มเติมในด้านทักษะการวางแผน การจัดกระบวนการโครงการฯ และการให้การอบรมเยาวชนให้ได้รับรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

ปัญหาด้านการจัดองค์การ คือ บุคลากรบางท่านขาดความมั่นใจในการลงมือปฏิบัติตามกระบวนการที่ได้วางไว้แล้ว รวมทั้ง การจัดระเบียบโครงการฯ แต่ละโครงการฯ ไม่มีมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่เป็นนักบวชและสังฆคณณะ มีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากรตามนโยบายและจุดประสงค์ของคณะฯ จึงทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ ควรให้สมาชิกสามารถอยู่ประจำในแต่ละศูนย์อย่างน้อย 4 ปี และให้มีการจัดสัมมนา ทบทวนถึงจิตตารมณ์ ประวัติศาสตร์ของพันธกิจของคณะให้กับสมาชิกคณะภคินีก่อนที่จะเข้าไปทำงานร่วมในกระบวนการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนในแต่ละศูนย์ฯ

ปัญหาด้านการนำและการสั่งการ คือ ด้วยความเป็นกันเองของสมาชิกคณะฯ ที่ร่วมจัดกระบวนการ บางครั้งมีการสั่งการโดยวาจาไม่มีเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นทางการ จึงทำให้เกิดการหลงลืมและขาดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ความแตกกระหว่างวัย และระดับการศึกษาของผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดช่องว่างในความเข้าใจในกระบวนการ กรณีภคินีที่เป็นอธิการบ้านที่มีอาวุโสน้อยกว่าเกิดความเกรงใจในการสั่งการภคินีที่เป็นอธิการบ้านที่มีอาวุโสมากกว่าจึงเกิดช่องว่างในการนำและการสั่งการและบุคลากรบางท่านยังมีประสบการณ์น้อยและวัยใกล้เคียงกับเยาวชนจึงขาดความมั่นใจในการนำและการสั่งการ

ข้อเสนอแนะ ในแต่ละศูนย์ควรกำหนดให้มีการสั่งการที่เป็นลายลักษณ์อักษร แยกแยะระหว่างความสัมพันธ์ส่วนตัวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นทางการ มีการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังซึ่งกันและกัน เพื่อจะนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการโครงการฯ ให้การศึกษาอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนในศูนย์คาทอลิกได้ดียิ่งขึ้น

ปัญหาด้านการควบคุม คือ ขาดการควบคุมติดตามประเมินผลของการจัดกระบวนการโครงการฯ และให้การอบรมที่เป็นระบบและเป็นวิชาการ เพราะส่วนใหญ่เป็นการทำงานร่วมกันแบบครอบครัว แบบเพื่อนพี่น้อง ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อด้อย คือ เป็นกันเองจนเกิดช่องว่างในการติดตามประเมินอย่างจริงจัง และขาดด้านเทคนิคในการติดตามประเมินผลโครงการฯ ที่เป็นมาตรฐาน ข้อเสนอแนะ ควรให้มีคู่มือหรือเครื่องมือและระบบติดตามประเมินผลจากส่วนกลางให้กับแต่ละศูนย์ฯ เพื่อจะเป็นไปในแนวเดียวกันและมีเอกภาพในการติดตามประเมินผล

และควรจัดให้มีบุคคลภายนอกที่มีความชำนาญในเรื่องของการประเมินได้ร่วมประเมินให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดกระบวนการให้มาตรฐานยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการจัดอบรมสัมมนาร่วมกัน ทั้งระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและโอกาส เพื่อจะได้พัฒนากิจกรรม และกระบวนการจัดโครงการฯ ยิ่ง ๆ ขึ้น

อภิปรายผล

สภาพการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร่ธรรม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ 4 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการสั่งการ และการควบคุมแล้ว พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการฯ ที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อความจำเป็นของ เยาวชน จากผลการวิจัยนี้ โครงการคุณธรรมจริยธรรมได้ตอบสนองความต้องการของเยาวชน เป็นผลจากการเห็น ความสำคัญและจำเป็นต่อเยาวชนผู้เป็นอนาคตของสังคม และเล็งเห็นว่าจะเป็นการช่วยพัฒนาตัว เยาวชนให้เป็นคนดีและมีผลต่อสังคมที่จะคงอยู่ได้อย่างมีสันติสุขและมั่นคง เพื่อจะบรรลุถึงเป้าหมาย การวางแผน ที่เกิดโดยคำนึงถึงประโยชน์และความจำเป็น เป็นกระบวนการที่ความสำคัญเพื่อทำให้โครงการนี้ได้บรรลุถึง เป้าหมาย ดังที่ ตูลา มหาพสุธานนท์ (2545, 91) ได้อธิบายถึงการวางแผนว่า กระบวนการวางแผนถือว่ามี ความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก องค์การจะประสบความสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการวางแผน ซึ่งการวางแผนถือว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยลดความเสี่ยงขององค์การเพราะ กระบวนการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการคาดคะเนอนาคตหรือการพยากรณ์ในหลายอย่าง ดังนั้น งานทุก ๆ อย่าง ในองค์การจึงต้องมีการวางแผน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในอนาคต รวมทั้ง การป้องกันปัญหาพร้อมทั้ง กระบวนการที่จะใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ พงนิญ์ แพ่งศรีสาร (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมิน โครงการการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนปรี้นส์รอยแยลส์วิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในรูปแบบของกิจกรรมระดับมาก และเห็นว่าเป็นโครงการที่รูปแบบของกิจกรรมในโครงการมีความเหมาะสมวิทยากรสามารถบรรยายได้ชัดเจนมี ความสนใจสนุกสนาน พร้อมกับสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม สามารถ พัฒนาจิตของนักเรียนให้ดีขึ้น ส่วนประโยชน์ที่ได้รับ สามารถนำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การดำเนินตามกิจกรรมโครงการ คือ ได้รับฟัง ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การดำเนินตามกิจกรรมตามโครงการ ต่าง ๆ ข้างต้น เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ส่วน ด้านการจัดองค์การ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสายงานให้ตรงกับ ความสามารถของสมาชิกของคณะฯ จากผลการวิจัยนี้ คณะภคินีแพร่ธรรมเป็นองค์การที่มีโครงสร้างเป็นระบบ ในสายงาน มีการประชุมปรึกษาหารือกันของผู้ใหญ่ในคณะเพื่อพิจารณาสมาชิกแต่ละคนก่อนที่จะมีการโยกย้าย เพื่อความเหมาะสมและความถนัดของแต่ละบุคคลตรงตามความต้องการของแต่ละศูนย์ฯ เพื่อรองรับการจัด กระบวนการของโครงการฯ ที่ได้ดำเนินการตามแผนงานที่ได้วางไว้และได้มอบหมายให้กับบุคลากรผู้ร่วมงานตาม ความรู้ความสามารถเฉพาะด้านของแต่ละคน เพื่อให้กิจกรรมที่ไว้วางตามกระบวนการอบรมประสบความสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับ ดังที่ วิเชียร วิทยอุดม (2553, 48-50) ได้สรุปประโยชน์ในการวางแผน มีการวางแผน มีการจัด โครงสร้างและรูปแบบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีการจัดแบ่งงานกันทำตามความรู้

เฉพาะด้านและตามความสามารถแต่ละบุคคล โดยการวางบุคคลให้เหมาะสมกับงานและประเภทแผนงาน โครงการและกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อีกทั้ง ด้านการนำและการสั่งการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มอบความไว้วางใจให้กับบุคลากรให้รับผิดชอบโครงการในศูนย์ฯ ร่วมตัดสินใจ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัยนี้ การมีประสบการณ์ในการทำงานในศูนย์ฯ ของบุคลากรมีความรู้ความสามารถ มากพอสมควร และผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโครงการกับเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ จึงมีการมอบความไว้วางใจให้กับบุคลากรให้รับผิดชอบโครงการในศูนย์ฯ และร่วมตัดสินใจ ซึ่งแสดงว่าในหน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ ก็ตาม ถ้าบุคลากรเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือและเกิดความไว้วางใจกันจะทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ก็จะเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งนำไปสู่ความกระตือรือร้นและรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายนั้น ๆ ดังที่ สนั่น เถาขารี (2551, 89) ได้กล่าวไว้ว่าการสั่งงานเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารทุกระดับที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการสั่งบุคลากรภายในองค์กรให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลของปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ววินิจฉัยสั่งงานไปยังผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชาของตนให้ทราบถึงแนวทางสำหรับการแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารหรือหัวหน้างานนั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ต้องอาศัยผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนได้วางแผนไว้ ในการสั่งงานและกระตุ้นให้คนทำงานด้วยความเต็มใจนั้น ผู้บริหารที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ ศิลปะของการเป็นผู้นำ หลักมนุษยสัมพันธ์ พฤติกรรมของบุคคลในองค์กร และต้องรู้หลักจิตวิทยาในการสั่งงาน จึงจะสามารถสั่งงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้การทำงานนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้และสิ่งที่สำคัญในการสั่งงานเพื่อให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความร่วมมือที่ดีนั้น ต้องมีวิธีการและแรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นหรือผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย นั่นคือ มอบความไว้วางใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการให้ความรับผิดชอบในหน่วยงาน ร่วมตัดสินใจ และร่วมออกความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำ

ขณะที่ การควบคุม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายไว้ล่วงหน้า ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัยนี้ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดกระบวนการโครงการอบรมตามศูนย์ต่าง ๆ สามารถวางแผนกิจกรรมและปรับเปลี่ยนแผนได้ตลอดปีการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของโครงการที่ได้ตั้งหรือวางเอาไว้ และง่ายต่อการจัดกิจกรรม ดังที่ วิเชียร วิทย์อุดม (2553, 48-50) ได้สรุปประโยชน์ของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนจะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในองค์กร และก่อให้เกิดประโยชน์คณานัปการต่อระบบการบริหาร ทำให้กิจกรรมต่างๆ สามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ต้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการและการควบคุมติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการควบคุม เพราะในการวางแผนเป็นการกำหนดทิศทางของการปฏิบัติงานในอนาคตโดยการกำหนดสิ่งที่ควรปฏิบัติไว้เป็นการล่วงหน้า จึงเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการควบคุมและใช้แผนเป็นมาตรฐานในการควบคุมและตรวจสอบติดตามผลงานกิจกรรมต่าง ๆ ว่าผู้บังคับบัญชาปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้หรือไม่ มีความเบี่ยงเบนไปจากแผนมากน้อยเพียงไร หากมีปัญหาหรืออุปสรรคเกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาจะสามารถแก้ไขปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติเสียใหม่ จนสามารถทำงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางแผนไว้

สรุป

ผลจากการวิจัยเรื่อง กระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ พบว่า กระบวนการจัดการโครงการดังกล่าว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการนำและการสั่งการ (Leading and Directing) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดกว่าด้านอื่น คือ ด้านการจัดองค์การ (Organizing) ดังนั้น จากข้อค้นพบจากการวิจัย กระบวนการจัดการโครงการจริยธรรมสำหรับเยาวชนคณะภคินีแพร์ธรัม ศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คณะภคินีแพร์ธรัมศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่ จึงมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย ดังนี้

1. ในกระบวนการจัดการเรื่องการวางแผนนั้น ควรมีการวางแผนกิจกรรมให้สอดคล้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของแต่ละกิจกรรม เพื่อมุ่งสู่จุดประสงค์ของโครงการและกิจกรรมนั้น ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนเป็นองค์รวม ทั้งด้านจิตใจ สติปัญญา ร่างกาย และอารมณ์

2. จัดให้มีรูปแบบกระบวนการติดตามประเมินผลกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมสำหรับเยาวชนที่เป็นมาตรฐานโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อจะได้ปรับปรุงพัฒนาการจัดการกระบวนการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. จัดให้สมาชิกของคณะและบุคคลากรทุกคนมีส่วนในกระบวนการจัดการโครงการอบรมคุณธรรมทุกขั้นตอนตั้งแต่การวางแผน การดำเนินกิจกรรมและการติดตามประเมินผล
สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

1. ควรวิจัยกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกระบวนการจัดการโครงการคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนของคณะภคินีแพร์ธรัมศูนย์คาทอลิก สังฆมณฑลเชียงใหม่

2. ควรใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นมากขึ้น เนื่องจากเป็นการพูดคุยกันสองทาง สามารถช่วยคิดและแลกเปลี่ยนมุมมองกันได้ เกิดความคิดเห็นต่อยอด

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การคิดเชิงเปรียบเทียบ (ฉบับผ่านสมัชชา 2007). กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- คณะภคินีแพร์ธรัมแห่งพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธิในมดลูก. (2550). พระวินัยคณะภคินีแพร์ธรัมแห่งพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธิในมดลูก. เชียงใหม่: มานพการพิมพ์.
- ตุลา มหาพสุธานนท์. (2545). หลักการจัดการหลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: ธนธัชการพิมพ์.
- ทองชัย กอแก้ว. (2546). เยาวชนไทยไร้คุณธรรมจริงหรือ. วารสารวิชาการ. 4(6), 42 – 25.
- พจนีย์ แฝงศรีสาร. (2547). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2553). องค์การและการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ธนธัชการพิมพ์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สนั่น เกชาจารี. (2551). กลยุทธ์การสั่งงานให้ได้ผล. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2558, จาก www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=1371
- สมชาย หิรัญกิตติ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.